

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 2015

246/2015

Laki

ammattillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain (630/1998) 1 §:n 1 momentti, 3 §, 5 §:n 1 ja 4 momentti, 12 ja 12 a §, 14 §:n 1 momentti, 20 ja 21 §, 23 §:n 2 ja 4 momentti, 24 a §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 25 b §:n 1 momentti, 25 e §, 27 §:n 1 momentti, 29 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31 §, 37 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentin 2 ja 3 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 4 momentti, 12 ja 12 a §, 14 §:n 1 momentti, 21 §, 23 §:n 2 ja 4 momentti, 24 a §:n 1 momentti, 25 §:n 1 ja 3 momentti, 25 b §:n 1 momentti, 25 e §, 29 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti laissa 787/2014, 3 § osaksi laissa 892/2009 ja 787/2014, 20 § osaksi laissa 479/2003 ja 951/2011 sekä 37 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentin 2 ja 3 kohta laissa 951/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 12 c, 13 b, 19 a ja 27 c § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään ammatillisesta peruskoulutuksesta ja siinä suoritettavista tutkinnoista sekä tutkintoon johtamattomasta valmentavasta koulutuksesta.

3 §

Ammatillinen peruskoulutus ja valmentava koulutus

Ammatillinen peruskoulutus on 14 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukaan suoritettavaa koulutusta, joka johtaa ammatilliseen perustutkintoon.

Tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena voidaan järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Tässä laissa tarkoitetun koulutuksen yhteydessä opiskelijoille voidaan järjestää opetuksen läheisesti liittyvää muuta toimintaa.

5 §

Koulutuksen tavoitteet

Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun ammatillisen perustutkinnon edellyttämä osaaminen ja ammattitaito sekä valmiuksia yrittäjyyteen. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen

HE 211/2014
HE 357/2014
SiVM 21/2014
EV 311/2014

tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia ammatilliseen peruskoulutukseen hakeutumiseksi sekä vahvistaa opiskelijoiden edellytyksiä suorittaa ammatillinen perustutkinto. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen tavoitteena on antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta.

Erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle järjestettävän koulutuksen tavoitteena on lisäksi yhteistyössä kuntoutuspalveluiden tuottajien kanssa edistää opiskelijan kokonaiskuntoutusta.

12 §

Tutkintojen ja valmentavan koulutuksen mitoitusperusteet

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavien ammatillisten perustutkintojen ja valmentavien koulutusten sekä tutkintojen ja koulutusten osien mitoituksen peruste on osaamispiste.

Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan säätää tutkinnon laajuudeksi yli 180 osaamispistettä, jos ammatialaa koskeva sääntely sitä edellyttää. Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa vuoden aikana keskimäärin saavutettu osaaminen vastaa 60:tä osaamispistettä. Ammatillinen peruskoulutus ja valmentava koulutus on järjestettävä siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon tai koulutuksen sen laajuutta vastaavassa ajassa.

12 a §

Tutkinnon ja valmentavan koulutuksen osien mitoitusperusteet

Tutkinnon ja valmentavan koulutuksen osien osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen

kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys suhteessa koko tutkinnon tai valmentavan koulutuksen ammattitaitovaatimuksiin ja osaamistavoitteisiin.

12 c §

Valmentavan koulutuksen muodostuminen

Valmentavat koulutukset sisältävät koulutuksen osia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin valmentavaan koulutukseen kuuluvista koulutuksen osista.

13 b §

Valmentavan koulutuksen perusteet

Opetushallitus määrää koulutuksen perusteet valmentaville koulutuksille.

Koulutuksen perusteissa määrätään:

- 1) koulutuksen osien pakollisuus ja valinnaisuus sekä laajuus osaamispisteinä siltä osin kuin näistä ei säädetä 12 c §:n nojalla; ja
- 2) koulutuksen osien osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.

14 §

Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä 13 §:ssä tarkoitettujen tutkinnon perusteiden tai 13 b §:ssä tarkoitetun valmentavan koulutuksen perusteiden mukainen opetussuunnitelma, jossa päätetään järjestettävästä koulutuksesta. Opetussuunnitelma hyväksytään erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa koulutusta varten.

19 a §

Erityisopetus

Oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi pitkäaikaista tai säännöllistä erityistä oppimisen ja opiskelun tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetus annetaan erityisopetuksena. Erityisopetuksella tarkoitetaan opiskelijan henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmal-

lista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelijärjestelyjä.

Erityisopetuksen tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Erityisopetuksessa voidaan kuitenkin poiketa tutkinnon perusteista mukauttamalla ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita sekä osaamisen arviointia siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

Opetushallitus voi tutkinnon perusteissa määrätä, miltä osin ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista ei voida poiketa 2 momentissa tarkoitetun mukauttamisen perusteella.

20 §

Erityisopetuksesta päättäminen

Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan opetuksen järjestämisestä erityisopetuksena sekä 19 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta mukauttamisesta. Koulutuksen järjestäjän tulee laatia erityisopetuksen toteuttamiseksi opiskelijalle henkilökohtainen opetuksen järjestämisestä koskeva suunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa. Suunnitelman laadinnasta ja sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Opiskelijaa ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen edellä mainituista asioista päättämistä ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman vahvistamista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi 9 §:n nojalla määrätä, että koulutuksen järjestäjän erityisenä koulutustehtävänä on huolehtia erityisopetuksen ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen järjestämisestä sekä erityisopetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

21 §

Erityiset opiskelijärjestelyt

Opiskelussa voidaan myös muutoin kuin 19 a §:ssä tarkoitetussa erityisopetuksessa poiketa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisista ammattitaitovaatimuksista tai

osaamis-tavoitteista ja osaamisen arvioinnista, jos:

1) tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ovat olosuhteet tai aikaisemmin hankittu osaaminen huomioiden joiltakin osin opiskelijalle kohtuuttomia; tai

2) poikkeaminen on perusteltua opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Erityisten opiskelijärjestelyjen käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon tai koulutuksen, vaikka hän 1 momentissa tarkoitettujen syiden vuoksi joiltakin osin ei voi saavuttaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisia ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita. Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista voidaan poiketa vain siinä määrin, kuin se 1 momentissa tarkoitettujen syiden vuoksi on välttämätöntä.

Koulutuksen järjestäjä päättää erityisistä opiskelijärjestelyistä. Opiskelijaa ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä, jos erityiset opiskelijärjestelyt eivät perustu opiskelijan tekemään esitykseen.

Opetushallitus voi tutkinnon tai koulutuksen perusteissa määrätä, miltä osin ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista ei voida poiketa tässä pykälässä tarkoitettuja erityisiä opiskelijärjestelyjä käyttämällä.

23 §

Kokeilu

Opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla kokeilussa voidaan poiketa tutkintojen nimistä ja osaamisaloista, tutkinnon muodostumisesta ja laajuudesta sekä valmentavan koulutuksen laajuudesta. Opetushallituksen luvalla kokeilussa voidaan poiketa tutkintojen ja koulutuksen perusteista. Kokeilussa suoritettavan tutkinnon tulee olla tavoitteiltaan ja sisällöiltään sellainen, että tutkinnon edellyttämä osaaminen ja ammattitaito sekä kelpoisuus jatko-opintoihin saavutetaan.

Opetushallitus määrää kokeilussa noudatettavat tutkinnon tai koulutuksen perusteet.

24 a §

Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arvioinnin periaatteet

Opiskelijan arvioinnilla ohjataan ja kannustetaan opiskelua, kehitetään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin, annetaan tietoa opiskelijan osaamisesta sekä varmistetaan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen.

25 §

Opiskelijan osaamisen arviointi

Opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä tutkinnon tai koulutuksen perusteissa määrättyyn osaamiseen. Jos tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista on poikettu 19 a §:ssä tarkoitetun mukauttamisen tai 21 §:ssä tarkoitettujen erityisten opiskelijajärjestelyjen käyttämisen vuoksi, opiskelijan osaamista arvioidaan vertaamalla sitä opiskelijan henkilökohtaisiin tavoitteisiin.

Osaamisen arvioinnin perusteella annetaan tutkinnon osien, ammattiosaamisen näyttöjen, yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden ja valmentavan koulutuksen osien arvosanat. Valtioneuvoston asetuksella säädetään osaamisen arviointiasteikosta.

25 b §

Osaamisen arvioinnista päättäminen

Tutkinnon osan, yhteisten tutkinnon osien osa-alueen tai valmentavan koulutuksen osaamisen arvioinnista päättää opetuksesta vastaava opettaja tai opettajat yhdessä, jos opettajia on useita.

25 e §

Todistukset

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle tutkintotodistus, kun opiskelija on suo-

rittanut hyväksytysti tutkinnon muodostumiseksi vaadittavat tutkinnon osat.

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle todistus suoritetusta koulutuksesta, kun opiskelija on suorittanut ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen.

Koulutuksen järjestäjän tulee antaa opiskelijalle todistus suoritetuista tutkinnon tai koulutuksen osista, jos opiskelija eroaa kesken tutkinnon tai valmentavan koulutuksen suorittamisen. Todistus suoritetuista tutkinnon tai koulutuksen osista tulee antaa opiskelijan pyynnöstä myös opiskelun aikana.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin todistusten sisällöstä ja allekirjoittamisesta sekä todistusten liitteistä. Opetushallitus määrää todistuksiin ja niiden liitteisiin merkittävistä tiedoista.

Koulutuksen järjestäjä ei kuitenkaan saa antaa tutkintotodistusta tai todistusta suoritetuista tutkinnon osista, jos 19 a §:ssä tarkoitettua mukauttamisen tai 21 §:ssä tarkoitettujen erityisten opiskelijajärjestelyjen käyttämisen vuoksi opiskelija ei ole saavuttanut keskeisiä tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjä antaa tällöin todistuksen opiskelijan osaamisesta.

27 §

Opiskelijaksi ottamisen perusteet

Ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen tai valmentavaan koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan aikaisemman oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös muu henkilö, jolla koulutuksen järjestäjä katsoo olevan riittävät edellytykset koulutuksesta suoriutumiseen.

27 c §

Opiskelijaksi ottamisen perusteet ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavassa koulutuksessa

Sen lisäksi, mitä 27 §:n 1 momentissa säädetään, ammatilliseen peruskoulutukseen val-

mentavaan koulutukseen opiskelijaksi ottamisen edellytyksenä on, että:

- 1) opiskelijaksi pyrkivä ei ole suorittanut:
 - a) ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitettua tutkintoa tai sitä tasoltaan vastaavaa tutkintoa;
 - b) tässä laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa tai valmentavaa koulutusta taikka niitä vastaavaa aikaisempaa tutkintoa tai koulutusta;
 - c) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettua ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa tai erikoisammattitutkintoa taikka niitä vastaavaa aikaisempaa tutkintoa;

- d) korkeakoulututkintoa; tai
- e) edellä a—d alakohdissa tarkoitettua tutkintoa vastaavaa ulkomaista tutkintoa; ja

- 2) opiskelijaksi pyrkivän tavoitteena on valmentavan koulutuksen jälkeen hakeutua suorittamaan ammatillista perustutkintoa.

Henkilö voidaan kuitenkin ottaa opiskelijaksi, vaikka hän on suorittanut 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun tutkinnon tai koulutuksen, jos ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen suorittaminen on jatko-opintovalmiuksien hankkimiseksi erityisestä syystä perusteltua.

29 §

Oikeus saada opetusta ja opinto-ohjausta

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen.

30 §

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Opiskelijalla on oikeus saada tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita vastaava aikaisemmin hankittu osaaminen tunnistetuksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustamisella voidaan saada suoritetuksi tutkinnon tai koulutuksen osia kokonaan tai osittain.

31 §

Opiskeluaika

Ammatillinen perustutkinto tulee suorittaa enintään yhtä vuotta tutkinnon laajuudeksi määriteltäviksi aikaa pidemmässä ajassa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä myönnetä suoritusajaksi pidennystä.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus tulee suorittaa yhdessä vuodessa, jollei opiskelijalle sairauden tai muun erityisen syyn vuoksi myönnetä suoritusajaksi pidennystä.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa suoritusajaksi määräytyy opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen suoritusajasta. Koulutuksen suoritusajaksi voi olla enintään kolme vuotta.

Opiskelija, joka ei ole suorittanut tutkintoa tai koulutusta 1—3 momentissa säädetyssä ajassa, katsotaan eronneeksi. Eronneeksi katsotaan myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoitukseen ole jatkaa opintoja.

37 §

Opintososiaaliset edut ja eräät muut edut

Tässä laissa tarkoitettussa koulutuksessa opetus on opiskelijalle maksutonta. Edellä 27 §:n 4 momentissa tarkoitettua opiskelijalta voidaan kuitenkin periä maksuja. Erityisesti syystä opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa luvan periä opiskelijoilta maksuja muissakin tapauksissa.

44 §

Muutoksenhaku

Päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään, jos päätös koskee:

- 2) opetuksen järjestämistä erityisopetuksesta tai 19 a §:n 2 momentissa tarkoitettua mukauttamista;

3) 21 §:ssä tarkoitettuja erityisiä opiskelujärjestelyjä;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2015.

Opetushallituksen tulee määrätä 13 b §:ssä tarkoitetut koulutuksen perusteet siten, että koulutuksen järjestäjät voivat ottaa uudet opetussuunnitelmat käyttöön lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty muuna kuin ammatillisena peruskoulutuksena järjestettävän kotitalousopetuksen järjestämisluvat päättyvät tämän lain voimaan tullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen, vammaisille opiskelijoille järjestettävän valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen sekä maahanmuuttajille järjestettävän ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestämisluvat päättyvät 31 päivänä joulukuuta 2015. Jos opiskelija on ennen tämän lain voimaantuloa aloittanut opinnot edellä mainituissa koulutuksissa, hänellä on oikeus suorittaa nämä opinnot loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännös-

ten ja niiden nojalla annettujen määräysten mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2015 mennessä. Koulutuksen järjestäjä ei voi ottaa uusia opiskelijoita edellä mainittuihin koulutuksiin tämän lain voimaantulon jälkeen.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa opintonsa vammaisille opiskelijoille järjestettävässä valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa aloittaneen opiskelijan opintojen laajuus ylittää 40 opintoviikkoa, opiskelija siirtyy 4 momentissa säädetystä poiketen tämän lain voimaan tullessa suorittamaan vastaavaa koulutusta tämän lain ja sen nojalla annettavien säännösten ja määräysten mukaisesti. Opiskelijan opiskeluaikaan sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Opetushallitus voi määrätä 5 momentissa tarkoitettuun siirtymiseen liittyvistä osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteista ja menettelyistä. Jos 5 momentissa tarkoitettussa tilanteessa koulutuksen järjestäjällä ei ole momentissa tarkoitetun vastaavan valmentavan koulutuksen järjestämislupaa, opetus- ja kulttuuriministeriö voi määrätä opiskelijoiden siirtämisestä toisen koulutuksen järjestäjän järjestämään vastaavaan koulutukseen.

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Kulttuuri- ja asuntonministeri *Pia Viitanen*